

Бейүк рус шаири Николай Алексеевич Некрасовун
өлүмүнүн 75 иллийи.

Риссам С. ШӘРИФЗАДА

05
к 71

Николай Алексеевич, бах, биз яхшы ве хошбөхт яшайрыг!

К И Р П И

Мачərəси олу!»

— Бир де көрүм, бачоңду, бу прокурор Гулиев хансы Гулиевдир?— дейе, гоншум мәнэ мурачәт эди.

— Неч дарыкма, эми— дейе, она чааб вердик.— Бу саат Баба Гулиев һагында бидикләримнә сәнә данышым. Бу, о Гулиевдир ки, 1936-чы илнн август айында 1938-чи илнн июл айына киши Губады районунда, 1938-чи илнн июл айында 1945-чи илнн декабр айына киши Астраханбазар районунда прокурор вәзифәсидә ишләмәшидир. Сәнә эләмирәмәс, Астраханбазар районунда прокурорлуғу вәзифәсиннә бачармакчы биңди. 1945-чи илнн декабрында ишдан кәтүрүмүшүдү.

— Бу сөзү дөван киши гоншум аҗа сьчрады:

— Һә, ону мән дә танымдым,— дейе, гышыгырды.— 1946-чы илнн феврал айында Агдам районунда прокурор көмәкчиси вәзифәсинә тә'йин олуңду. О әзүдүрүмү?

— Әзүдүр ки, вар. Јап үстүнә дүшүмәсән. Агдамда да иши дәү кәтирмәди. Азербайжан ССР прокурорлуғу Ганун Мачәләссинн 47-чи маддәсиннә «П», «В» бәндәни әсәсән ону ишдан кәтүрдү.

— Сәһра,— дейе, гоншум сәбирналкына сорушмаға башлады,— дейсән ишин аҗағы чох мөзәллир.

— Илнә хам-хам данышыр, а гоншум! Баба Гулиев һеч мәзәсиз даярар? О данисда дә дост-анашыс гөвр? Агдамдан сонра о, бир аз ора-бура вүрүңду ки, бир аҗағы ер тапсыс, һаһаһ! 1948-чи илнн август айынын 23-дә Микоян адына сонәә артелинә ишә кирди. Анчаг бурда киши аҗы алтыча күн ишләй биңди. Һәрби үчкәдә даянмагдан бонон гачырдығына көрә һагг-һесаб

МАЧӘРАСЫ

багаанды, бу бағланна бир дә 1949-чу илдә Азербайжан ССР Ерли Сәнәә Назирлийинн киячә завәдулда ачылды. Бабаңы бөйүк тәһнона ила буранн сех рәиснн вәзифәсинә тә'йин әләдиләр. Бир ил кәчмәжин бурда да папағыны мыхдан кәчмарлы олуду.

Гулиев киячә завәдулдан сонра чох фикрләшди, чох көтүр-гой әләди, аҗырда гәрәрә кәлди ки, белә ишләрдән мөтләб чыкмаз, газ вүрүб, газан долдурмаг ләзәмдир. Болн, бу миңвалла 1950-чи ил апрелн 26-да Орчоникдзәнефт трестиндә фәһлә-тәһнәзаты идарәсинн 54 нөмрәли әмөханәсина мүдир тә'йин олуңду.

— Яхшы ердир,— дейе, гоншум мәннн сөзүмү кәсди,— әмәли ердир. Пис олмаз.

— Әлбәтти,— дейе, мән сөзүмү давам әтдим.— Әмөханәда но олар? Әмәк... Баба бир үчәдән әмәйә башлады. Но бағанына

кәчдис еди, һәтта аҗырда хейли пул дә өтүрдү ичәрибә. Көрдүләр ки, бу иштаһла Баба бүтүн фәһлә тәһнәзаты идарәсинн ейиб гүртарагаг, вәзифәдан кәтүрдүләр, ишини дә мөзә үчүн вердиләр Орчоникдзә район прокурорлуғуна. Гәрәз мәсәлә дәшәлдә, мәнәкәмә олуду. Гулиевә әди ид һәккә чәзасы кәсдиләр.

Һәбсханада кәчмин күнләр, гырмызы-туман кейдийн вахтлар, достлар, ашлар! Бир-бир Гулиевин хәялиндән кәлиб-кәчмәйә башлады, бир ағыз багыты деди:

Ашғаш омын бишди кәл,
Бишб ер дүшүк кәл.
Яхшы күнүн ашынсы
Яман күнә дүшүк кәл.

Әлә бу багыты Бабаңын ағзындан чылан киячә күнүн ашларынә Яғрыбәд иши әлә гүрдүләр ки, Алн мәнәкә еди ид һәккә чәзасынн үч ил шәрти иш мило әләз әдиб, Гулиевн бурдахды. Гулиев ени «мәңзилдән» чыхандан сонра, «ихтисасынн» тамам дөйишди, олдү «мәңзил» мутәхәссисн.

1951-чи илнн август айында ону Бәһман шәһәр району 355 нөмрәли әвләр идарәсинн мүдир вәзифәсинә тә'йин әтдиләр. Ишләдийн еднн аҗы мүдәттиндә чох әвләр сатылды, чох әвләр дөйишди, һөтәчәдә Шәһәр району Советиннн 23 март 1952-чи ил тарихин гәрәрына әсәсән Гулиев вәзифәсидә чинаһәт тәрәтдийнә кәра ишинн чыхарылып Шәһәр району прокуроруна верилди.

Гулиев хохардыкы багытынн бир дә чәғрыды. һамин саат тәзә иш тә'йин олуңду. Дост-ашлар ону 1952-чи илнн 16 июнуңда Азәрбәјҗан бирини идарәсиндә мейвә-гөрәв әзү тичәрәти комбинатынн амбар мүдирнн вәзифәсинә «еритдиләр». Но башынн ағрымды, а гоншү, көз ачыб юмунча амбардан 10.242 манатлығ мал әскик кәлди. Гулиевн 1952-чи ил ноябрьн 12-дә вәзифәдән азад әдиб бу сәғдәр дә Кешлә районунун прокурорулуғуна вериләр.

— Корәсән, комбинатнн партия тәшкилаты кәтиби М. Степанов йоддаш бу илнәрә нечә дөзүрүмүш?— дейе, гоншум сүал верди.

— Степанов язығ иләссән, башына нә чара гыласың? Юхары түпүрүр бм, ашын гүтүрүр сатгал. Әкәр бу ишләрин үстүн ачысады, онда досту Гулиев бир дөфәлик ондан үз дөндәрәдин, достлағу позуларды.

Хүләс, мөтләбәдән узаг дүшмәйәк. Инди дә Гулиевин иши прокурорлуғуда ола-ола Кешлә район тәшкилатларн ону ишсиз гоймадылар. Көтүрүб, тутун завәдулун сәхрәсинн вәзифәсинә тә'йин әтдиләр. Бунун сәбәбинн сорушудга тәшбирләри— партиянын әзүдүдү, ишсиз гоҗ билә-мәрик— дейе, чаваб вериләр. Бир дә онлар бидирләр ки, Гулиевнн достлары ону Кешлә району прокурорулуғундан дә гүртарагаглар.

Гоншум чох дарин фикр кәтди, бир аздан мәнә бәхәб сон суалыны верди:

— Бачоңду! Бу Баба Гулиев киян адамларн бу чурә дөвләт марынн «йә-әлә» чәзасынн кәзәмәкчәлине сәбәб иңдир?

— Сәбәб сянис корудугу, маймағмағдыр,— дейе, мән чаваб вердим.— Совет иләрәли бу чур нәтәмиз инсанлардан тәмизләмәлидир.

Рәссам: Ю. АГАЕВ

— Сизин идарәниңдә иш ери вармы?
— Инди йохдур, амма олачаг: бу йоддаш ичләсдә мүдир бәрк тәңгид әдиб, дөйбәсән ону чыхардачағлар.

—Бачы, Солтанбей демикшен, чаршаба бүрүнмүш киши-зад олмасан?
—Буй, ай гардаш, нө дейирсен, арвадам. өзү дө коммунист арвады, инанмырсан мет райкомун төблигат ва төшвигат ше'беси мү дириндөн соруш.

Картоф эввалаты

Район партия комитетинин катиби Гадимов йолдаш нитгинин ахырынчы сөзларин дейянда элини стола вуруб сесини дө бир аз галдырды:

— Биз керек картоф планыны еринэ етирэк.

Ирраийё комитетинин сөдри Гасымов йолдаш да онун саси-нос ерди:

— Биз һэр нечэ олса картоф планыны еринэ етирмелийик.

Район комсомол комитетинин катиби Ресулов дө бөйүклэрин сөзуну тасдиг етди:

— Һэр нечэ олса, мүтлаг, шүбһесиз!

Натиглар боғазларын Иртмаларына бахмаараг, онларын сөзлери йыгынчагдакылара һеч бир тәсир багышламады. Адамлардан бәзиси бир-биринэ көз вуруб күлүмсөди.

Картоф эввалаты Исмайылдыда баш вермишдир вә өзү дө бир аз көһнө ишдир. Йә'ни көһнө дейянда ки, эввалат нечэ илдән бәри ваге олу, анчаг үстү бир аз бундан габаг ачылыб. Амма мәсәлэ чох марагы олдуғундан һонинки инди, һәтта сонралар да адамлара төрибө кәләчәк. Бу эввалаты эввалатлар, һәтта онун доғрулуғуна шүбһә эләчәкләр. «Белә шей олармы ки,—дейя, дүшүнчөкләр,—район партия комитетинин катиби вә район ирраийё комитетинин сөдри нитг десин, адамлар онлара инанмасынлар вә һәлэ бир көз дө вурсунлар?»

Бәди керәк белә шей олмайды, амма олүб Картоф мәсәләсиндә адамларын бир гисминин чибшданлы илә вичданы үз-үзә кәлиб вә ахырда чибшдан гәләбә чалыб.

Чибшдан илә Вичдан арасында, тахминән, белә бир мүбәһисә олмушдур. Вичдан дейиб:

— Һөкүмәт, партия вә халг бизә бөйүк ишләри е'тибар етмишдир. Биз һэр нечэ олса картоф планыны еринэ етирмелийик.

Чибшдан илә Вичданын бу сөзларино күләрәк:

— Сиз чох ширин даһишырсыныз, Һөрмәтли Вичдан,—дейя, е'тираз етмишдир.—Анчаг халиш эдирам ишимизә энкәл олмасын вә баша дүшөсиниз ки, Һөкүмәтин картоф планы еринэ етирилсә бизин шәхси планымыз долмаз. Колхозлар кифайәт гә-

дәр картоф әкиб йыгсалар, биз һәйәтаны тәсәруфатымызда етирдийимиз картофу кимә сатарыг? Керәк биз чалышар ки, колхозларын картоф планы еринэ етириләсин, биз онла картофларынмыз тахыла дөйшәрик, һәр биримизин әвиндә бир нечә халвар тахылы олар.

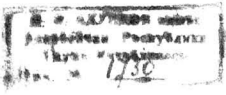
Вичданын бу сөзләре нечә чаваб вердийн мә'лум дейли. Чүнки дейдиләйинә керә Чибшданын бу һәясызлыгы гаршысында Вичданын әввәл көзләри тутулмуш, сонра гулаглары кар олмуш, даһа сонра исе өз йоха чыхыб арадан итмишдир.

Чибшдан тәрәфдарлары бир нечә ил мүддәтиндә колхозларда картоф әкинини поэм ушлар, йә'ни картофу планда кәс-тәриләндән чох аз әкиншәр, әкинн бечәрмәшләр, нәтичәдә картоф әлә кәлмишдир.

Һөкүмәт тәрәфиндән муәйяләшдиримиз гиймәтдә картофу дәрл килосу бир кило тахыла барабар олдуғу һалда, Исмайылдыда картофу тахыла баша-баш дөйшмишләр вә нәтичәдә колхозларын 175 тон тахылы талан әдлимшдир. Гадимов өзү 125 кило, Гасымов 300 кило, Ресулов исе тон ярым тахылы апармышдур. Инди чибшдан тәрәфдарларынн бир гисми өзләрини бу ишдә күнаһкар билмирләр. Дейирләр ки, «бөйүкләримиз» дашыяндан сонра бизә нә вар? Буна керә дө апардылары тахылы һәлэ ки, гайтармага тәләссән йохдур. «Бөйүкләр» вәзифәриндән кәтурулбүләрсә дө, һәлэ дөвләт вә халг малына ховиәт етдиләрини баша дүшмәк исе тәминләр, өзләрини тәһизә чыкармага чан атырлар. Район партия комитетинин кемиш катиби Гадимов һәр ердә гышгырыр ки:

— Картофу мән дөйшмәмишәм, әвдән ушагларын анасы апарыб дөйшиб.

Бу сөзларин Гадимова бәрәәт газандырачагыны күман етмирик. Чүнки ушагларын атасы өзуну бу чүр чыраб ичәрсинә саландан сонра, он нә ушагларын анасы, нә дө ушагларын басы хиләс әдә билмәйчәкдир. Һәр нәс әвиндә дө, идрәсиндә дө һәләр әдлимдириндән хәбәрлар олмалы, едийн чорәйин һарадан кәлдийин билмәлидир.

ӘХЛАГЛЫ АДАМ

Мән өмүрүмдө әхлагын зиддинә кетмәишәм,
Дүньяда һеч бир кәсә яманлыг этмәишәм,
Үзүмдә бир бурунчаң, зәңн этди ки, ятмышам—
Арвадым ашасыны янына кетди ашчам.
Туттум полис элияң оңлары баш-баша мән,
О дуэла чагырды, дөндүм дилсиз даша мән.
Арвадымса, нәһаят, отағын бир күңчүндә
Арындан, һөҗсчүндән өлдү эзәб ичиндә.
Мән өмүрүмдә әхлагын зиддинә кетмәишәм,
Дүньяда һеч бир кәсә яманлыг этмәишәм.

Вахтында вермәишди бир достум өз борчуну,
Эйһамда бир дост кини хәбәрлар этәин оңу.
Бу кини вердим ахыр мөһкәмәйә, дивана,
Гаиун үрәк достуму лайг көрдү зиндана.
Бир груш да вермәиш зиндана өлдү достум.
Мәним гәзәбәнмәйә һагтым да варды, сүсдүм.
Бағшыладым өлән төк өз борчу йолдашымы,
Ахытдым архасынча көзүмдән ган яшымы...
Мән өмүрүмдә әхлагын зиддинә кетмәишәм,
Дүньяда һеч бир кәсә яманлыг этмәишәм.

Кәңдлинн ашбаз этдим, исте'ладына бахтым,—
Һеч белә ашбаз олмаз, сандым ки, күлдү бахтым,
Лакни бир эйби варды, тез-тез итирди көздән,
Көңлү айрылмайырды бир ярамаз һөвәздән.
Китаблары сеवरди, дүшүмәйи сеवरди,
Беләликлә ашбазым бәхтиндән үз чеверди.
Ону һәр аддымбашы сөймөкдән чана кәлдим,
Һәр күн һөдәләмөкдән, дөймөкдән чана кәлдим.
Күңләрин бир күңүндә, мәни алмайыб сая
Ахмағын бири ахмаг, атың өзүңү чал.
Мән өмүрүмдә әхлагын зиддинә кетмәишәм,
Дүньяда һеч бир кәсә яманлыг этмәишәм.

Бир гызым варды, һейһат, муәллима сөшиди,
Ахыр бир күн оңуна гачмаг фикринә өшүди.
Дедим ки, ягдырарам, кәлмәсән агла, лә'нәт!
Юшмалды, бир гочая арвад олдү нәһаят.
Эвләри бәр-бәзәклә долуйду башдан-баша,
Нәдәнсә, яваш-яваш саралыб солду Маша,
Эвиңә аяг басды бир ил сонра кәдәр, гәм,
Элимдән эвладымы алды амансы вәрәм.
Мән өмүрүмдә әхлагын зиддинә кетмәишәм,
Дүньяда һеч бир кәсә яманлыг этмәишәм.

Тәрчүмә эдәни С. Рүстәм.

СӨЗҮНДӘ МӨҢКӘМ

Мән бир тәклиф эләдим,
Вердим ағылды суал.
— Бу баш тутмаз!—дейәрәк,
Мырылдады генерал.

Мәним дост-танышларым
Кәтирди чох-чох мисал.
— Йох... Чәтиндир,—дейәрәк,
Мырылдады генерал.

Мән үшәвтәдән сөз салдым,
Она көз вурдүм дәрһал.
— Бәли, бәли!—дейәрәк,
һырылдады генерал.

Тәрчүмә эдәни Ә. Тәл'әт

Рассам Ә. ЗЕЙНАЛОВ

Залим арвадынын төпейиндө, сән
Сары яргап кими тир-тир өсирсән.

(Н. А. Некрасов)

АЧЫЛМАМЫШ МӘКТУБЛАР

Бөйүк рус шаири Некрасов шеирләриндән бириндә мәктүб
мәсәләсина тохунараг демшидл:

*Сән эй, мәктубларыңы үст-үстә йыгыб
Говлудга сахладыгың...*

Биз дө Балакән району ичрайийә комитәсинини сәдри Мүгүм
Байдаровун әмәлләриндән хәбәрлар олан кими она:

*Сән эй, язылан эриңләргә көз юман,
кәләң мәктубларың*

*пакетиңи ачмадан
стол ешикләринә*

вә тоз басмыш кабинетин

дәрин дешикләринә

басыб кызләдин

*адамлары илләр бою көзләдән, Мүгүм Байдаров!—*дейә,
ше'ирлә китаб этмак истәдик.

Анчаг, мәсәлә бурасындадыр ки, Мүгүмүн тутдугу ишләр һеч
бир өлчүйә-әңдәзәйә кәлмир, онда галмышды ки, ше'ир ола,
гафийә ола.

Әслинә бахсан Мүгүмүн ноинки ше'ирдән, үмүмийәтлә язы-
пузу дейнлән ше'йдән зәһләси кедир.

Ондан сорушсан ки:

— Ай Йолдаш Байдаров, бу пакетләрин ағзыны нийә ачма-
мысың?—О, үзүнә бахыб көзләрини дейчәк вә яныглы бир сәсә
чаваб вөрәчкәдир.

— Мәжәр ачмагла иш гуртарыр? Ачынн көрәк охуясан, оху-
дун, көрәк мәктубларда язылан шикәятләргә бахасан, көстәриш-
лериң ериңә етирсән, мәктүб сәһибләринә чаваб язасан... Ахы мән
нә үчүн агрымаз башыма дәсмәл баглайым?

Мүгүм Байдаров доғрудан да „ағрымаз башына дәсмәл багла-
маг“ истәмәйиб, илләрлә алдыгы мәктүблары йыгыб сахламыш-
дыр. Оңун ешикләри йохланаркән кағызлары арасындан зәһмәт-
кешиләрин ичрайийә комитәсина вердийн эриңләрдән башга 1949-чу
илдән бәри Азәрбайҗан ССР Баш Советиндән, район партиа комитәси-
ндән, Кәнд Тәсәрүфат Назирлигиндән, район партиа комитәси-
ндән вә башга идарәләрдән көндәрилимш 539 гәдди ачылмамыш
мәктүб тапылмышдыр.

Ешикләрдән кағызлар чыхарылыб орталыга төкүләркән каби-
нетдә олан адамлардан бири соруду:

— Ай Йолдаш Байдаров, бир мәктублары ачыб бахайдың,
бәлкә элә языблар ки, Назирләр Совети фан иш үчүн сәнә беш
мин манат мөһүфәт вәриң, кәд Бақия пулуну апар.

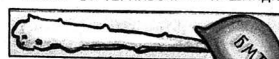
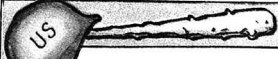
Байдаров бу суала аңчаг башыны булады:

— Мәнә мукафат? Йох, күман эләмирәм. Чәзә вермәсинләр,
мукафаты истәмәирәм.

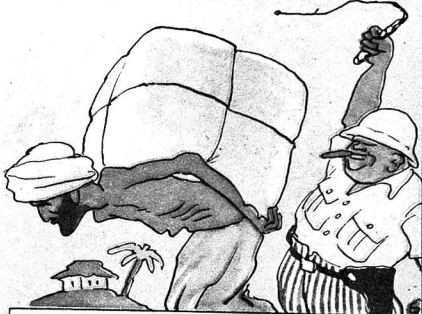
Байдаров өзү һаггандә доғру дүшүнүшүдүр. Оңу: һәркәтлә-
ри анчаг чәзая, һәм дө ағыр чәзая лайгидир.

НЕКРАСОВ ИФША ЭДИР

Рассам В.с. ТЕРНАВСКИ во П. ШАНДИН

Мени өсәрөттө сахлайн, өчләф!
Башга бир өчләфын өлини, һәр ан,—
Утанмаг билмөдөн һей ялайырсам...

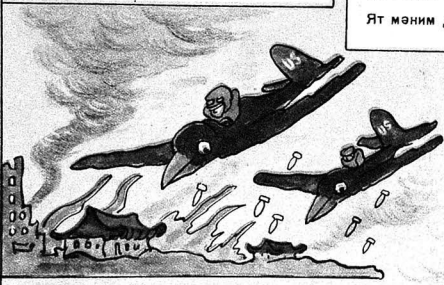

Өз юрду бир зиндан кесилмиш она,
Лөнетләр ягдырыр ярандыгына...

Эле бир зәрбе ки, чыхыр көзләри!
Эле бир зәрбе ки, сынын дишләри!
Эле бир зәрбе ки, өзилір өнки!

Вилайәтин ичинде, чамаат арасында
Долашыр бир шад хөбәр:
Иш үстүндө тутулан атаны, бу күн, сабаһ—
Мөһкөмөйә верирләр.
Анчаг сөнин атан да чожданки дөледүзүр...
Өз ишинде дейил хам.
Нө гөдөр ки, нечибсән, нө гөдөр ки.
Ят мәним дечөл балам! төмизсән,

һәр төрөфдө, һәр янда
Зүлмәт тутмушдур гөрар.
Учушур боз һавада
Долашалар, гаргалар...

Дәстә-дәстә нөкәрлар,
Ғапыда көзләйирләр.

Россия Ә. НАЧЫЕВ

Бези иларә рәисләри интизамдан чох дайышдыглары һалад, өзләри интизамы позурлар.

— Дүнән ашхам саат он бирә ними интизамдан дәм вуруб.
— Элә өзү дө 11-дөн тез ишә кәлмир.

Нургада чай кәнарында

— Бу дәмрләри көрүрсән? Буңлары ийирми ил буңдан габаг Уралдан бура кәтирибләр ки, чайын үстүндән көрпү салсынлар.

— Бәс сонра нә олду ки, көрпү салынмады?

— Гулдаг ас дейим. Бу дәмрләрдән Тала чайында, Көмрүк чайында, бир дө бурада вар иди. Чай дашанда Вункулләрини сел апарды, ағырлары да галды гумун алтында.

— Демәли онлардан чамаата һеч бир хейир дәймәди?

— Нийә дәймәсин, дәйди. Ястыларыны элә чамаат апарды, һеч үстү гайытдырыб, истифалә эләди.

— Бәс көрпү?

— Бах ону дәйә билмәйәчәйәм.

Кичик дәхли баш?

— Ай бала, гадан алым, чешмәйим янында дейи, бу кагызы оху бир көрүм, нә языйлар?— дәйә, яшы алтышы кечмиш гары күчәдә раст кәлдий бир кәчә мурачат этди. Оглан аяг сахлады, кагызы алыб диггәтлә көздән кечирти:

— Ай ана, бу ки, һөкмдүр?— деди.

— Һә, бала, һә...

— Өзү дө Октябр району 2-чи даирә халг мәһкәмәсинин гәрарыдыр.

— Һә, оғлум, һә...

— Ана һамысыны охуюм, я әсил мәтләбә кечим?

— Элә мөтләби охусан бәсидр. Өзүңү йорма, мән дә йолумдан галмайым.

— Охуюм да!— дәйә, оғлан кагыза бир дә диггәтлә бахды.—... вәтәндаш Б-ның ишләдийи вәзифә ән мунм иш олмасына бахмайлар чох тез-тез узун мүддәтләргә хәстә олуб ишә чыхмамасы нәтижәсиндә инсан һәятти үчүн горхулу вәзифәни ичра этмәк үчүн ихтисаслы шәхс олмасына көрә...

Гары оғланы дайырды:

— Бәлә, орасыны яхшы баша дүшмәдим, бир дө оху!— деди.

Оғлан онун сөзүнү ерә салмайыб оху дугуну тәкрар этди.

— Гадан алым, енә баша дүшмәдим, бәлкә бир дө охуянсан?

— Охумагына охуярар, анчаг бурада баша дүшүләси мөтләб йохдур.

— А башына дөнүм, мән инсан һәятти үчүн горхулу вәзифәни ичра этмәк үчүн ихтисаслы адам? дейиләм. Яшым алтышдан кечиб, бир адамы тоғоғуна даш атышмам. Аптекдә дарман гайырмагдан башга әлиmdir айры бир иш кәлмәз.

— Ана, мән языланы охуюрам, өзүмдән ки, тохумурам?

— Сән тохумурсан, оғлум, ону язан тохуюр. Данысыны оху көрүм нә языйлыб.

—...Ону һәмш ишдән азад эдиб, баш аптеклар идарәсинин сәрәнчалына багша иш вермәк үчүн көндәрилмәк тәдбирә бүзүкн олмушдур?—

— Бирчә даян көрүм, нә ләдин?

— Бу сәнин һаггында дейил, ашхам Аптеклар идарәсинин сәрәнчалына багша ишә көндәрилсин.

— Дейирәм ахы, далын оху.

— Кәстәриләнләргә әсәсин вә һәмидә чаабәдә ишдән чыхкандан 4—5 ай сонра бир нечә иш тәкдир эдиләдән сонра, онун чыхарылмасыны бүзүкн һесап этмәшидир.

Гарынын үзү күлдү, дәрindən нәфәс алды вә севинә-севинә деди:

— Демәли, ишдән чыхарылмагымы дүзүкн һесап этмәйибләр? Сағ олсун, сағ олсун һәсанов йолдашы, мән әлә әввәлдән билдирдим ки, о, мөним һаггымы мүдафиә эдәчәкдир. Оғлум, һөкмү дә оху мән хәтирчәм олум.

Оғлан сон хәтиши дә еринә етирди.

— Б-ның идиасы әсәссыз олдуғуна көрә рәдд олунсун?—

— Нә олсун?— дәйә, гарынын рәнки гачды.

— Идиасы әсәссыз олдуғуна көрә рәдд олунсун,— дәйә, оғлан тәкрар этди.

— Ай бала, элә индиә охуудн ки, онун чыхарылмасыны дүзүкн һесап этмәшидир. Бир мөни баша сал көрүм мән индиачыым, мүгәсирәм, нәйәм, нә караям?

Көрүнүр һөкүм мөзmunуно оғлан өзү дә баша дүшмәмиши, дуруб изаһат вермәйә дә һөвсәләси кәлмирди.

— Ай ана! Буну мөндән ийә сорушурсан, кет мөһкәмә сәдри Мөммөд һәсановдан соруш. Белә шейләри о яхшы биләр. Күндә бир нечә белә һөкм языр, вәтәндәшларын мүгәддәратыны һәлл эдир. Али мөһкәмәләр үчүн сәнод һазырлайыр. Өз сәвадына инанмаса бу ишләри көрмәз...

— Йох, бала, бу язылардан көрүрәм ки, онун сәвадына инанмаг олмас.

— Онун мәнә дәкли йохдур, ана!— дәйә, оғлан йолуна данам этмәк истәли.

— Мән дәкли олан адамы тапарам вә дәйәрәм ки, охуюн, көрүм бу һөкмдә нә языйлар? Әкәр өзүңүз баша дүшсәнәз, мән дә баша салым.

Г. Мәмәдди.

ХЫРДА СӨҢБӘТЛӘР

БАШКИРЛӘЙӘН

— Йолдаш Мәнсур Гулиев, әсил сәнәтнин нәдир?
— Мүәллимлик.
— Нечә иллик педагожи стажын вар?
— Он сәккиз.
— Нарда ишләйрсән?
— Көдәбәй району, Кичик Гарамурад кәндиндә сәлпә сәдриәм.
— Бәс ийә мүәллимлик сәнәтнин атыб, тичарәт системинә кирмисән?
— Башына сөз гәтәдир? Гоймәсан башымызы кирләйәк.

ГУБАДА СӨҢБӘТ

— Бу ашхам театра кедәрсәнми?
— Сәтәлчәм олмага һөвәсим йохдур.
— Нечә йәш?
— Чүнки театр чох союгдур.
— Нә үчүн союгдур?
— Чүнки район тәшкилатларынын театра мүнәсбәти союгдур.

БИР ӘЛДӘ ИКИ ГАРПЫЗ

Бир әлдә ики гарпыз тутмаг чәтин иш олса да, Эршад һачыев тута билир. Өзү дә бу гарпызын бири Гаралондулар, о бири һорәдзәләр. Араларында да 150 километр мөсафә варыр. Эршад һәсә орада да, бурада да аптек мүдиридир... Айын 15 күнүнү Гаралондула, 15 күнүнү һорәдзәла олуру. Айын биринчи ярысы Гаралонду алтекинни һапсындан гыфыл әсырлар, икинчи ярысында һорәдзә алтекиннин. Сорашуанда ки:

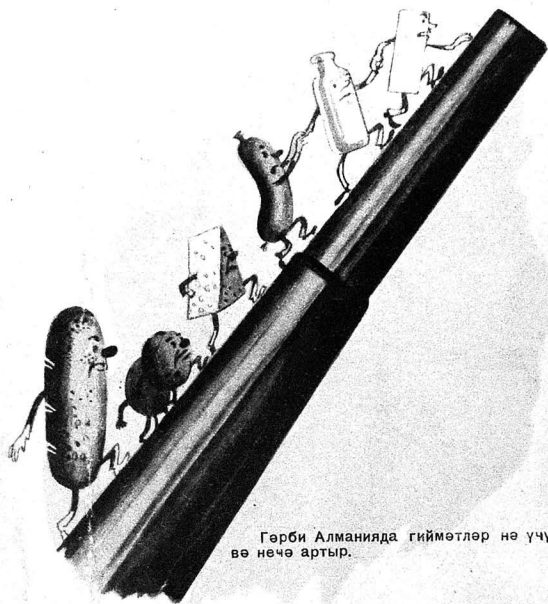
— Ай Эршад, ахы бу чүр гуллуғ олмәз?.. О да чаваб верир ки:

— Сиз Бәш Аптеклар идарәсиндән чох билмәйәчәкисинн ки? Онлар ки, әмр вериб тәйин эдиләр, көрүнүр мүмкүндүр,

Кыргыз
 ХОМОР

Fischer Wind

«ФРИШЕР ВИНД» («СӨНӨР КҮЛӨЙМ») журналы. Германия республикасынан сатирик

Герби Алманияда гийметлөр нө үчүн вө нечө артыр.

—Бу мусиги узун сүрмөйөчөк.

—Сөнин агзына икичө диш дө салынса, ишин лап дүгөлөр.